S 6/00-897/00-220 V Brně dne 14.4.2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 6/00-220, zahájeném dne 23.2.2000 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Severočeské vodovody a kanalizace a.s., se sídlem Teplice, Přítkovská 1689, IČO 49 09 94 51, zastoupená Ing. Josefem Švermou, předsedou představenstva a Ing. Františkem Pácaltem, místopředsedou představenstva, ve věci udělení povolení ke spojení podniků Severočeské vodovody a kanalizace a.s., se sídlem Teplice, Přítkovská 1689, IČO 49 09 94 51 a VAKAS společnost s ručením omezeným, se sídlem Harrachov 347, PSČ 512 46, IČO 62 02 73 87 vydává po zjištění potřebných podkladů dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a poté co byla účastníku řízení dána možnost vyjádřit se k předmětu řízení a výsledkům šetření toto

r o z h o d n u t í:

Spojení podniků, k němuž došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., tím, že společnost Severočeské vodovody a kanalizace a.s., se sídlem Teplice, Přítkovská 1689, IČO 49 09 94 51, na základě Smlouvy o převodu obchodních podílů, uzavřené dne 18.2.2000, nabyla 100 % obchodního podílu společnosti VAKAS společnost s ručením omezeným, se sídlem Harrachov 347, PSČ 512 46, IČO 62 02 73 87, se dle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 23.2.2000 na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Severočeské vodovody a kanalizace a.s., se sídlem Teplice, Přítkovská 1689, IČO 49 09 94 51 (dále jen „Severočeské vodovody a kanalizace“), správní řízení ve věci udělení povolení ke spojení podniků Severočeské vodovody a kanalizace a VAKAS společnost s ručením omezeným, se sídlem Harrachov 347, PSČ 512 46, IČO 62 02 73 87 (dále jen „VAKAS“).

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) tím, že na základě Smlouvy o převodu obchodních podílů, uzavřené dne 18.2.2000 mezi společností Severočeské vodovody a kanalizace, jako nabyvatelem a společníky společnosti VAKAS Vratislavem Jeschkem, jako převodcem č.1 a Ing. Zdeňkem Veselým, jako převodcem č. 2, nabyla společnost Severočeské vodovody a kanalizace 100 % obchodního podílu společnosti VAKAS a získala tak přímou kontrolu nad touto společností.

V průběhu správního řízení byl zástupce účastníka vyzván, aby ve lhůtě 8 dnů odstranil nedostatky podání a současně předložil vyžádané informace. Na tuto dobu úřad správní řízení přerušil. Nedostatek podání, který spočíval v nezaplacení správního poplatku, byl ve stanovené lhůtě odstraněn.

Při posuzování spojení podniků úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení
- dokladu o zaplacení správního poplatku
- informací o spojovaných společnostech
- úředně ověřené Smlouvy o převodu obchodního podílu
- úředně ověřených výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- prokázání hospodářských výhod spojení.

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **Severočeské vodovody a kanalizace** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl B, vložka 465, dne 1.října 1993. Hlavním předmětem podnikání společnosti je provozování vodovodů a kanalizací.

Při privatizaci bývalého státního podniku Severočeské vodovody a kanalizace byla zvolena metoda oddělení vlastnictví infrastrukturního a provozního vodohospodářského majetku. Provozní majetek (tj. nemovitosti, pozemky, dopravní a mechanizační prostředky, dispečerské řízení vodárenské sítě, vodoměry) převzaly do vlastnictví Severočeské vodovody a kanalizace. Infrastrukturní vodohospodářský majetek (tj. veřejné vodovody, veřejné kanalizace, úpravny pitné vody a čistírny odpadních vod) převzala do vlastnictví Severočeská vodárenská společnost, a.s., jejímiž akcionáři jsou obce a města, na jejichž území se infrastrukturní vodohospodářský majetek nachází. Severočeské vodovody a kanalizace mají se Severočeskou vodárenskou společností (dále jen „SVS“) uzavřenu dlouhodobou smlouvu o provozování infrastrukturního vodohospodářského majetku, která byla v letošním roce prodloužena do r. 2020. Na území bývalého Severočeského kraje působí ještě další dva provozovatelé a to Vodárenská společnost Vejprty s.r.o. a Frýdlantské vodárenské sdružení, s.r.o. Frýdlant, provozující infrastrukturní vodohospodářský majetek nacházející se ve vlastnictví obcí.

Akcionáři Severočeských vodovodů a kanalizací jsou :

- Společnost Compagnie Générale des Eaux – Sahide, se sídlem 52, rue ď Anjou, 75008 Paříž, Francie (dále jen „CGE“), která drží 39,24 % akcií. Předmětem podnikání CGE je celosvětově výroba a distribuce vody, čištění odpadních vod a provozování vodohospodářských zařízení a poradenská činnost v oblasti životního prostředí. CGE má své zastoupení v řadě zemí světa na 5 kontinentech (mimo jiné např. ve Francii, Velké Británii, USA, Austrálii, Číně, Malajsii) a dodává pitnou vodu 70 mil. obyvatel na světě, z toho 25 mil. obyvatel ve Francii. V ČR má CGE prostřednictvím svých dceřinných společností kapitálovou účast i v dalších vodohospodářských společnostech (VODÁRNA

Plzeň a.s., Vodohospodářská společnost Sokolov, s.r.o., 1 JVS a.s., AQUA Příbram spol. s r.o. a VODOSPOL s.r.o. Klatovy).

- 38,96 % akcií.drží vlastník infrastrukturního vodohospodářského majetku, tj. společnost SVS.

- Hyder Investmens B.V., se sídlem Weena 336, 3012 Rotterdam, Holandsko, která drží 20 % akcií. Jedná se o dceřinnou společnost anglické vodárenské společnosti Hyder plc, se sídlem Alexandra Gate, Rover Way, Cardiff CF2 2UE, Velká Británie. V ČR v dalších společnostech kapitálovou ani personální účast nemá.

- Drobní akcionáři, kteří drží 1,8 % akcií.

Kapitálovou účast mají Severočeské vodovody a kanalizace v těchto společnostech:

- AQUA SERVIS, a.s. (Severočeské vodovody a kanalizace drží 63 % akcií) je provozní společností, jejímž hlavním předmětem činnosti je provozování vodovodů a kanalizací. V současné době společnost na základě smlouvy provozuje pronajatý infrastrukturní vodohospodářský majetek v okrese Rychnov nad Kněžnou.

- VAK Turnov a.s. (Severočeské vodovody a kanalizace drží 83,6 % akcií), je provozní společností, jejímž hlavním předmětem činnosti je provozování vodovodů a kanalizací. V současné době společnost na základě smlouvy provozuje pronajatý infrastrukturní vodohospodářský majetek v části území okresu Semily.

- Česká voda – Czech Water, a.s. (jediným akcionářem jsou Severočeské vodovody a kanalizace), jedná se o společnost, která nevykonává žádnou činnost.

Kapitálovou účast mají Severočeské vodovody a kanalizace rovněž ve společnosti Vodárny Kladno-Mělník, a.s., v níž drží cca 3 % akcií a ve společnosti Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s., v níž drží cca 3,3 % akcií.

Společnost **VAKAS** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl C, vložka 6946, dne 4. října 1994. Hlavním předmětem podnikání společnosti je provozování vodovodů a kanalizací. Svůj předmět podnikání vykonává pouze na území města Harrachov, okres Semily. S vlastníkem infrastrukturního vodohospodářského majetku, kterým je město Harrachov, má uzavřenu nájemní smlouvu na dobu určitou do 31.12.2024. Provoz pronajatého infrastrukturního vodohospodářského majetku zajišťuje na základě koncese udělené Okresním živnostenským úřadem za předchozího souhlasu Ministerstva zemědělství ČR. Společnost nemá žádné dceřinné společnosti, ani majetkovou či personální účast v jiných podnikatelských subjektech v ČR.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Severočeské vodovody a kanalizace jsou druhou největší provozní vodohospodářskou společností v České republice. Působí na území bývalého Severočeského kraje (měst a obcí okresů Děčín, Chomutov, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Litoměřice, Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou). Mimo území bývalého Severočeského kraje jsou provozovatelem vodovodů a kanalizací v obcích Dobřichovice a Řevnice u Prahy, na základě smlouvy uzavřené s těmito obcemi na dobu neurčitou. Pitnou vodou zásobují cca 1 mil. obyvatel. Na celkovém objemu dodávek pitné vody v České republice se podílí cca 10 %. V r. 1999 objem pitné vody dodané do sítě činil 70 422 tis.m3, objem odvedené odpadní vody činil 63 423 tis. m3. Vodu, kterou dodávají do sítě nakupují od Povodí Ohře a od Povodí Labe. Jedná se o surovou vodu, kterou upravují v pronajatých úpravnách na pitnou vodu.

VAKAS provozuje infrastrukturní vodohospodářský majetek na území města Harrachov. Pitnou vodou zásobuje cca 2 500 stálých obyvatel města, který se v sezóně zvyšuje až na 8 tis. V r. 1999 objem pitné vody dodané do sítě činil 266,6 tis. m3, objem odvedené odpadní vody činil 262,9 tis. m3. Vodu, kterou dodává do sítě nakupuje od Povodí Labe a od Správy Krkonošského národního parku Vrchlabí. Jedná se o surovou vodu, kterou upravuje na pitnou vodu.

Ceny za vodné a stočné podléhají věcnému usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb. o cenách. V Cenovém věstníku Ministerstva financí je uvedeno, co je možno do těchto cen promítnout. Severočeské vodovody a kanalizace jako provozovatel infrastrukturního vodohospodářského majetku vede o návrzích cen jednání s vlastníkem tohoto majetku, tj. SVS. Na území bývalého Severočeského kraje je uplatňována jednotná regionální cena vodného a stočného.

Pro trh služeb spočívajících v dodávkách pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod je charakteristická velká četnost vlastníků infrastrukturního majetku, k jehož provozování vlastníci infrastrukturního majetku uzavírají dlouhodobé smlouvy, příp. smlouvy na dobu neurčitou s provozovatelskými společnostmi, které pro poskytování uvedených služeb mají oprávnění dle zvláštních předpisů.

Dále je pro tento trh charakteristické, že se nejedná o celostátní trh, nýbrž o jednotlivé místní trhy, kde provozovatel má monopolní postavení, neboť spotřebitel odebírající uvedené služby nemá možnost na daném území získat tyto služby od jiného soutěžitele (lokální síťové monopoly).

Na základě výše uvedeného byl relevantní trh pro účely posouzení spojení podniků vymezen takto:

Z hlediska:

- výrobkového
Jedná se o dva samostatné trhy, a to:

- trh dodávek pitné vody, prostřednictvím veřejné vodovodní sítě a
- trh služeb spočívajících v odvádění a čištění odpadních vod, prostřednictvím veřejné kanalizační sítě.

- geografického

Jedná se o místní trhy, a to území měst a obcí okresů Děčín, Chomutov, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Litoměřice, Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou a území obcí Dobřichovice a Řevnice, na jejichž území se nachází veřejné vodovodní a kanalizační sítě, prostřednictvím kterých Severočeské vodovody a kanalizace dodávají pitnou vodu a poskytují služby spočívající v odvádění a čištění odpadních vod a území města Harrachov, na jehož území se nachází veřejné vodovodní a kanalizační sítě, prostřednictvím kterých VAKAS dodává pitnou vodu a poskytuje služby spočívající v odvádění a čištění odpadních vod.

- časového

Jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedeného zboží.

Postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu a posouzení dopadů spojení

Pro posouzení spojovaných subjektů na relevantním trhu vycházel úřad z údajů za celý kalendářní rok, tj. období roku 1999.

Oba soutěžitelé, tj. Severočeské vodovody a kanalizace i VAKAS podnikají na stejném výrobkovém trhu, avšak každý na jiném trhu geografickém. Na výše uvedených relevantních trzích mají oba soutěžitelé monopolní postavení, neboť spotřebitel nemá možnost odebírat uvedené služby od jiného soutěžitele. Spojením se rozšíří území, na kterém Severočeské vodovody a kanalizace působí, o území města Harrachova. K propojení lokálních infrastrukturních sítí spojovaných subjektů nedojde.

Právní rozbor

Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Dle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Na základě Smlouvy o převodu obchodních podílů, uzavřené dne 18.2.2000 mezi společností Severočeské vodovody a kanalizace, jako nabyvatelem a společníky společnosti VAKAS, jako převodci nabyla společnost Severočeské vodovody a kanalizace 100 % obchodního podílu společnosti VAKAS, čímž získala přímou kontrolu nad touto společností. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak došlo ke spojení podniků.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že oba spojované podniky, tj. Severočeské vodovody a kanalizace a VAKAS mají na vymezeném relevantním trhu monopolní postavení. Spojením podniků získá VAKAS kapitálově silnějšího partnera, který rovněž působí na stejných výrobkových trzích, avšak na jiných geograficky vymezených trzích. Jde tedy o horizontální spojení podniků, které naplňuje podmínku § 8a odst. 1 zákona a podléhá povolení úřadu.

Při posuzování spojení podniků realizovaných na uvedených relevantních trzích nemohl úřad využít zkušeností z obdobné praxe Evropské komise (dále jen „EK“), neboť spojení vodohospodářských společností uskutečněná dosud v rámci Evropské unie (dále jen „EU“) nenaplnila stanovené podmínky

pro jejich posuzování EK. Problematika koncentrace na uvedených trzích byla v rámci EU dosud řešena na úrovni členských států, přičemž jednotlivé evropské státy mají k posuzování spojení vodohospodářských společností rozdílný přístup, který odráží právní úpravu dané země.

Výhody spojení

Spojování podniků, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž podléhá povolení úřadu ve smyslu ustanovení § 8a zákona. Dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Z předložených výhod spojení úřad shledal jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- Severočeské vodovody a kanalizace disponují kvalitnějšími mechanizačními prostředky a moderními diagnostickými přístroji, včetně korelační techniky pro vyhledávání poruch v síti. Jejich využitím ve společnosti VAKAS dojde ke zkrácení doby oprav a ke snížení ztrát vody v síti, které dosud u společnosti VAKAS dosahovaly 35 %.

- Využití synergických efektů pro snížení nákladů společnosti. Výhodou velkých společností je technická, ekonomická i obchodní synergie (např. společný nákup materiálu, snížení nákladů na pojistné, využití strojové a přístrojové základny apod.). Tím dojde ve VAKAS ke snížení nákladovosti prováděných činností a z výšení kvality poskytovaných služeb.

- V horizontu 3 let bude ve VAKAS zajištěna výstavba místního dispečinku, včetně jeho propojení do oblastního dispečinku, což umožní snížení nákladů na dopravu a zrychlí odstraňování poruch a tím i ztrát vody v síti. Severočeské vodovody a kanalizace provedou k zajištění výstavby investice ve výši více jak 1 mil. Kč.

- Vzhledem k trvale dobrému cash-flow mohou Severočeské vodovody a kanalizace poskytnout městu Harrachov prostředky na rekonstrukce a modernizace infrastrukturního majetku při nižším úrokovém zatížení než u bankovního úvěru.

V provedeném řízení úřad posoudil zjištěné skutečnosti ve všech vzájemných souvislostech a z hlediska dopadu spojení na soutěžní prostředí a zhodnotil hospodářské výhody spojení, které účastník řízení předložil. Vzhledem k charakteru relevantního trhu (lokální síťový monopol) a současně s ohledem na působnost vlastníka infrastrukturního vodohospodářského majetku při stanovování ceny vodného a stočného a při rozhodování o provozovateli tohoto majetku lze konstatovat, že i když na jednotlivých místních trzích neexistuje účinná hospodářská soutěž, uvedené spojení podniků přinese výhody i spotřebitelům.

Skutečnost, že se úřad spojením zabývá byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 11/00 ze dne 15.3.2000. Ve stanovené lhůtě 8 dnů pro podání případných připomínek úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Při seznámení s výsledky šetření, které se uskutečnilo dne 29.3.2000 podal zástupce účastníka řízení doplňující informace týkající se spojovaných podniků, k výsledkům šetření nebyly vzneseny žádné připomínky.

Na základě provedené analýzy dospěl úřad k závěru, že újma, která narušením soutěže může vzniknout bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese a rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - II. výkonného odboru. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Vladimíra Hájková
pověřená řízením II. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
statutární orgán
Přítkovská 1689
415 60 Teplice